

Vänersborgs kommun
kommun@vanersborg.se

Dalboskolan
Rektor Åke Oskarson
ake.oskarsson@vanersborg.se

Beslut

2013-05-17
Dnr 400–2011:6489

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisningen i
samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7-
9 i Dalboskolan i Vänersborgs kommun

Inledning

I detta beslut ges en sammanfattande bedömning utifrån kvalitetsgranskningens resultat. Vidare ges en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet. För en utförligare beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar i sin helhet se bilaga 1, *Rapport efter kvalitetsgranskning av Samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7–9 vid Dalboskolan i Vänersborgs kommun*.

Sammanfattande bedömning

Lektionsobservationer visar att lärandemiljön vid Dalboskolan mestadels är trygg, stödjande och uppmuntrande. Granskningen av SO-undervisningen uppvisar dock flera svaga än starka sidor avseende allmänna undervisningskvaliteter. Observationer visar att det ofta saknas tydlighet i mål och innehåll i undervisningen och att målen inte alltid tydliggörs för eleverna. Elever pekar i intervjuer på avsaknaden av information från lärarna om kunskapskrav och långsiktiga mål i SO undervisningen.

SO-lärarna behöver skapa ytterligare motivation inför olika aktiviteter genom att i högre grad konkretisera och utgå från elevernas vardag och intressen. Skolinspektionen bedömer att lärarna i hög grad förlägger undervisningen på en generell nivå där varje elev oavsett förutsättningar och lärstil förväntas delta i övningar, lösa uppgifter och inhämta kunskaper. De flesta lektioner som observerats har karaktären av att alla elever arbetar mer eller mindre på samma sätt med samma uppgifter, vilket inte gagnar en individanpassning som utgår från den enskilde elevens behov.

För att eleverna ska kunna utvecklas och nå en högre måluppfyllelse behöver läraren ge dem tillfälle att reflektera över undervisningen och sitt lärande i förhållande till kunskapskraven. Vidare behöver lärarna kontinuerligt ge eleverna konstruktiv återkoppling med fler inslag av formativ bedömning, där läraren vägleder eleven i syfte att utveckla de ämnesspecifika förmågorna i SO-ämnena.

Skolans arbete med ämnesspecifika förmågor inom ramen för SO-ämnenas centrala innehåll uppvisar flera svaga än starka sidor. Eleverna ges inte möjlighet att i tillräcklig grad utveckla ämnesspecifika förmågor kopplade till exempelvis analys, reflektion, historisk referensram och historiska begrepp. Skolinspektionen bedömer att lärarna kvalitativt särskilt behöver förbättra arbetet med att ge eleverna möjligheter att utveckla ämnesspecifika förmågor kopplade till ett källkritiskt perspektiv.

Granskningen visar att lärarna använder skriftliga uppgifter och övningar som i varierande grad stimulerar eleverna att utveckla sin analytiska och begreppsliga förmåga. Det ensidiga användandet av lärobokens texter och instuderings-

frågor begränsar utrymmet för träning och utveckling av de ämnesspecifika förmågorna. Lärarna behöver i högre grad använda läromedel som ger eleverna möjligheter att utveckla förmågan att söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet.

Granskningen visar vidare att SO-lärarna systematiskt följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå med skriftliga omdömen i SO-ämnena. Kunskapsresultaten dokumenteras på grupp- och skolnivå. På skolnivå finns en sammanställning över betygen i SO-ämnena, men en övergripande utvärdering av kunskapsresultaten, som leder fram till planering och utveckling av undervisningen i SO-ämnena, saknas på Dalboskolan. Granskningen visar vidare på brister i det särskilda stödet i SO-ämnena. Detta stöd ges inte på ett sätt som stimulerar eleverna att utveckla de ämnesspecifika förmågor som krävs för att nå kunskapskraven

Eleverna ges ibland möjlighet att arbeta ämnesövergripande där SO-ämnena ingår och där lärarna samordnar olika ämnesområden. Skolinspektionen konstaterar dock att skolan inte i tillräcklig grad organiserar undervisningen så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Läsåret 2011/12 redovisade Dalboskolan ett lägre meritvärde än det genomsnittliga meritvärdet för riket, 207 jämfört med 211. De senaste fem läsåren har skolans meritvärden varierat mellan 192 och 207. Under samma tidsperiod nådde mellan 85 och 95 procent av eleverna i årskurs 9 kunskapskraven i SO-ämnena.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Undervisningen i religionskunskap och samhällskunskap behöver utvecklas så att eleverna stimuleras att utveckla alla ämnesspecifika förmågor. Granskningen visar att lärarna särskilt behöver förbättra arbetet med att stimulera eleverna att utveckla ämnesspecifika förmågor kopplade till ett källkritiskt perspektiv i undervisningen (Lgr 11, 3.14 kursplan i religionskunskap och 3.15 kursplan i samhällskunskap).
- Lärarna behöver i högre grad använda läromedel som ger eleverna möjligheter att utveckla förmågan att söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet (Lgr 11, 3.14 kursplan i samhällskunskap och 3.15 kursplan i religionskunskap).
- Undervisningen i SO-ämnena behöver i högre grad samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet

(Lgr 11, 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2013-11-18 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange gärna tidplan och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till Skolinspektionen, Box 23 20, 403 15 Göteborg eller via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr: 400-2011:6489) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Johan Dahl och avdelningsjurist Charlotte Fagher deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1	Skolinspektionens rapport utifrån kvalitetsgranskning av samhällsorienterande ämnen för årskurserna 7-9 i Dalboskolan i Vänersborgs kommun
Bilaga 2	Observationsschema
Bilaga 3	Resultatsammanställning elevenkät